

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การดำเนินการกับวัตถุเพื่อใช้ในการผลิตอาวุธที่ฝ่าฝืนพระราชบัญญัติ
โรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐

สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหมได้มีหนังสือที่ กห ๐๒๐๖/๖๘๒ ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า กระทรวงกลาโหม ในฐานะที่ควบคุมและกำกับการดำเนินงานของผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานผลิตอาวุธ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้ตรวจพบว่า บริษัท กมลรัตน์ คอมเมอร์เชียล จำกัด และบริษัท รอยัล แอมมูนิชั่น จำกัด ซึ่งเป็นผู้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ได้ส่งนำวัตถุหรืออาวุธเข้ามาในราชอาณาจักร เพื่อใช้ในการผลิตอาวุธ โดยมีได้แจ้งการนำเข้าในราชอาณาจักรให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบล่วงหน้า ไม่น้อยกว่าเจ็ดวันก่อนถึงกำหนดวันที่วัตถุหรืออาวุธดังกล่าวจะมาถึงด่านศุลกากร พร้อมทั้ง ชื่อยานพาหนะและชื่อด่านศุลกากรที่นำเข้า ซึ่งเป็นการฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชนฯ ประกอบข้อ ๖ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๗ (พ.ศ. ๒๕๒๓) ออกตามความในคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๓๗ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๙ และศาลอาญาได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว แต่มิได้พิพากษาให้ริบวัตถุหรืออาวุธที่ นำเข้าดังกล่าวแต่อย่างใด

เนื่องจากมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชนฯ ได้บัญญัติ ว่า “บรรดาวัตถุหรืออาวุธที่ใช้ในการผลิตอาวุธหรืออาวุธที่ผลิตขึ้นซึ่งได้ผลิต ส่งนำเข้ามาในหรือ ส่งออกไปนอกราชอาณาจักร มีกรรมสิทธิ์ มีไว้ในครอบครอง ขาย หรือจำหน่าย โดยฝ่าฝืนหรือ ไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ริบเสียทั้งสิ้นไม่ว่าจะมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่ และให้ ส่งมอบให้กระทรวงกลาโหมเพื่อจัดการตามที่เห็นสมควร” บทบัญญัตินี้ นอกจากเป็นอำนาจของศาล ในการสั่งริบแล้ว ผู้อื่นจะมีอำนาจริบหรือไม่ โดยเฉพาะข้อความที่กำหนดว่า ส่งมอบให้ กระทรวงกลาโหม แสดงว่ากระทรวงกลาโหมไม่มีอำนาจริบ แต่ศาลหรือผู้อื่นเป็นผู้สั่งริบแล้วส่งมอบ ให้กระทรวงกลาโหมใช้หรือไม่ ซึ่งเป็นปัญหาตีความกฎหมายและมีผลต่อแนวทางปฏิบัติของ กระทรวงกลาโหม ดังนั้น จึงขอหารือว่า การที่ศาลได้พิพากษาลงโทษจำเลย แต่มิได้พิพากษาให้ริบ วัตถุหรืออาวุธที่นำเข้าดังกล่าว กระทรวงกลาโหมสามารถคืนวัตถุหรืออาวุธที่นำเข้านั้นให้แก่บริษัท ทั้งสองเมื่อคดีถึงที่สุดได้หรือไม่ หรือควรปฏิบัติต่อวัตถุหรืออาวุธดังกล่าวอย่างไร เพื่อ กระทรวงกลาโหมจะได้ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องตามหลักกฎหมายในเรื่องดังกล่าวต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) ได้พิจารณาข้อหาหรือของสำนักงาน ปลัดกระทรวงกลาโหม โดยมีผู้แทนกระทรวงกลาโหม (สำนักงานปลัดกระทรวง) เป็นผู้ชี้แจง รายละเอียดข้อเท็จจริงแล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า ในคดีความผิดตามพระราชบัญญัติ โรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องบริษัททกมลรัตน์ คอมเมอร์เชียล จำกัด และบริษัท รอยัล แอมมูนิชั่น จำกัด เป็นจำเลยนั้น ในชั้นสอบสวน ไม่ปรากฏว่ามีการยึดวัตถุหรืออาวุธเพื่อใช้ในการผลิตอาวุธที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรไว้เป็น ของกลางในคดี และพนักงานอัยการก็ได้มีคำขอให้ศาลริบวัตถุหรืออาวุธดังกล่าว จึงไม่มีของกลาง ให้พิจารณาในคดี

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) ได้พิจารณาข้อกฎหมายประกอบกับ ข้อเท็จจริงดังกล่าวแล้ว เห็นว่า การที่มาตรา ๖๑^๑ แห่งพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชนฯ บัญญัติให้บรรดาวัตถุหรืออาวุธที่ใช้ในการผลิตอาวุธหรืออาวุธที่ผลิตขึ้นซึ่งได้ผลิต ส่งนำเข้ามาในหรือ ส่งออกไปนอกราชอาณาจักร มีกรรมสิทธิ์ มีไว้ในครอบครอง ขาย หรือจำหน่าย โดยฝ่าฝืนหรือไม่ ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ริบเสียทั้งสิ้นไม่ว่าจะมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่ และให้ ส่งมอบให้กระทรวงกลาโหมเพื่อจัดการตามที่เห็นสมควร นั้น จะเห็นได้ว่า การริบทรัพย์สินเป็นโทษ ตามประมวลกฎหมายอาญา อยู่ในอำนาจของศาลในการสั่งริบ บุคคลอื่นไม่มีอำนาจริบวัตถุหรืออาวุธ นั้นได้ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าไม่มีการยึดวัตถุหรืออาวุธนั้นไว้เป็นของกลางในคดี จึงไม่มีสิ่งของที่ ต้องคืนแก่บริษัททั้งสองแต่ประการใด

(นายอัษฎพร จารุจินดา)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สิงหาคม ๒๕๕๔

^๑มาตรา ๖๑ บรรดาวัตถุหรืออาวุธที่ใช้ในการผลิตอาวุธหรืออาวุธที่ผลิตขึ้นซึ่งได้ผลิต ส่งนำ เข้ามาในหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร มีกรรมสิทธิ์ มีไว้ในครอบครอง ขาย หรือจำหน่าย โดยฝ่าฝืนหรือไม่ ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ริบเสียทั้งสิ้นไม่ว่าจะมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่ และให้ส่งมอบให้ กระทรวงกลาโหมเพื่อจัดการตามที่เห็นสมควร